

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tas-26 ta' Novembru, 2010

Rikors Numru. 24/2006/1

Edward Pavia

Versus

Austin Camilleri

1. F'din il-kawża l-attur qiegħed ifittex li jithassar titolu esekuttiv miksub kontra tiegħu mill-konvenut bis-saħħa ta' kambjala.
2. Iċ-ċitazzjoni tgħid illi fit-30 ta' Novembru 1999 il-partijiet kienu daħlu fi ftehim li bis-saħħa tiegħu l-attur f'isem is-soċjetà *EMA Limited* kien xtara mingħand il-konvenut u mingħand l-Avukat Siegfried Borg Cole l-ishma fis-soċjetà *GC&A Company Limited*, li għalihom l-attur ħallas tnejn u għoxrin elf lira (Lm22,000) – daqs wieħed u ħamsin elf, mitejn u sitta u erbgħin euro u wieħed u għoxrin ċenteżmu (€51,246.21) – meta iffirma l-ftehim.
3. Dakinhar is-soċjetà *GC&A Limited* kellha tagħti lil bosta kredituri. Dakinhar ukoll, meta kien iffirmit il-ftehim,

I-attur ħallas lill-konvenut erbat elef lira (Lm4,000) – daqs disat elef, tliet mija u sbatax-il euro u disgħa u erbgħin ċenteżmu (€9,317.49) – sabiex il-konvenut iġġaddi dawk il-flus lill-kredituri ta' *GC&A Limited* akkont ta' dak li kellha tagħtihom. Barra din l-okkażjoni, l-attur kien drabi oħra jagħti flus lill-konvenut biex dan iħallashom lill-kredituri ta' *GC&A Limited*.

4. Billi seta' kien illi l-konvenut kien responsabbli personalment għad-djun ta' *GC&A Limited*, sabiex ikunu mħarsa l-interessi tal-konvenut fil-każ li s-soċjetà ma tħallasx id-djun l-attur iffirma kambjala favur il-konvenut għal tletin elf lira (Lm30,000) – daqs disgħa u sittin elf, tmien mija u wieħed u tmenin euro u għoxrin ċenteżmu (€69,881.20). Din il-kambjala ġiet depożitata f'idejn l-Avukat Borg Cole li kellu jitlaqha biss jekk is-soċjetà ma tħallasx id-djun u l-kredituri jduru fuq il-konvenut *proprio*.

5. Dawn il-kredituri, iżda, qatt ma daru fuq il-konvenut.

6. Minkejja dan, il-konvenut, b'ingann, bi vjolenza u bi ksur tal-liġi, u bla ma kien jaf l-Avukat Borg Cole u mingħajr il-kunsens tiegħu, ħa f'idejh il-kambjala u fit-18 t'Ottubru 2004 ippreżenta ittra ufficjali quddiem din il-qorti sabiex il-kambjala ssir esekuttiva bil-proċedura taħt l-art. 253(e) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili. Fuq talba tal-konvenut, imbagħad, inħareġ minn din il-qorti mandat ta' qbid numru 412/2005 li ġie esegwit kontra l-attur.

7. Għal dawn ir-raġunijiet l-attur fetaħ din il-kawża u qiegħed jitlob illi l-qorti:

i. tgħid illi l-kambjala [tat-23 t'April 2003] qatt ma nħarġet favur il-konvenut u ġiet f'idejh b'ingann u bi vjolenza, u għalhekk bi ksur tal-liġi;

ii. tgħid illi għalhekk il-konvenut kiseb titolu esekuttiv bi ksur tal-liġi;

iii. tħassar il-mandat ta' qbid [numru 412/2005];

iv. tordna lill-konvenut sabiex, fi żmien li jingħatalu, iwaqqaf kull proċedura kontra l-attur li nbdiet bis-saħħa tat-titolu esekuttiv fuq imsemmi, fosthom il-mandat ta' qbid numru 415/2005.

8. Qiegħed jitlob ukoll l-ispejjeż, fosthom dawk tal-mandat.

9. Il-konvenut ressaq erba' eċċezzjonijiet preliminari li ġew miċhuda b'sentenza mogħtija minn din il-qorti fil-5 ta' Ġunju 2009, u ressaq ukoll dawn l-eċċezzjonijiet fil-meritu:

i. il-kuntratt tat-30 ta' Novembru 1999, imsemmi fiċ-ċitazzjoni, ġie mħassar mill-partijiet bi ftehim li sar wara, fis-7 ta' Mejju 2002;

ii. l-attur naqas milli jwettaq l-obbligazzjonijiet li bihom intrabat fil-ftehim tas-7 ta' Mejju 2002, bil-konsegwenzi kollha li dak in-nuqqas igib miegħu skond il-ftehim;

iii. it-talbiet tal-attur ma jistgħux jintlaqgħu għax ir-raġunijiet li fuqhom jistrieħ l-attur ma jwasslux għall-impunjazżjoni ta' kambjala u tal-effetti legali tagħha;

iv. il-kambjala hija "prova ċara u inekwivoka" li l-attur huwa debitur tal-konvenut;

v. il-kambjala "fiha nfisha tikkostitwixxi obbligazzjoni awtonoma u indipendenti, suxxettibbli biss għal difetti formali li fil-każ odjern huma inezistenti";

vi. dak li jingħad fiċ-ċitazzjoni ma għandux mis-sewwa, u l-prova tal-kuntrarju tmiss lill-attur; u

vii. it-talbiet tal-attur huma "infondati fil-fatt u fid-dritt".

10. Il-fatti rilevanti li wasslu għal din il-kawża seħħew hekk: B'kitba privata tat-30 ta' Novembru 1999 il-konvenut Camilleri bigħ lil soċjetà tal-attur Pavia l-ishma kollha li kellu fis-soċjetà *GC&A Company Limited* ["il-Kumpannija"] bil-prezz ta' tnejn u għoxrin elf lira (Lm22,000) – daqs wieħed u ħamsin elf, mitejn u sitta u erbgħin euro u wieħed u għoxrin ċenteżmu (€51,246.21) – li kien għa tħallas qabel dakinhar tal-ftehim. Fil-kitba jissemmew id-djun li l-Kumpannija kellha tagħti lil terzi, u l-partijiet ftiehmew wkoll illi:

All debts owed by the company shall be settled by the purchaser within six months from today; in the event that there shall remain any debts owing by the company or that shall appear in the future, even after the transfer of the shares, the said debts shall remain the sole responsibility of the purchaser.

11. Fis-7 ta' Mejju 2002 il-partijiet daħlu fi ftehim ieħor li bis-saħħa tiegħu l-konvenut reġa' ntrabat li jbigħ l-ishma kollha tiegħu fil-Kumpannija, din id-darba lill-attur *proprio*, b'dan illi l-prezz għa mħallas mill-attur kellu jizdied hekk:

a further consideration for the transfer shall be that the purchaser shall substitute the vendor for any personal responsibilities and guarantees for the company

12. Il-partijiet komplew jiftiehm u hekk:

The vendor is presently signing a share transfer form initiating irrevocably the process of the said share transfer. The said share transfer form duly signed by the vendor shall be held in trust by Doctor of Laws Siegfried Borg Cole until the vendor is released from all personal responsibilities and guarantees with the company for the debts of the company. The purchaser undertakes and binds himself to negotiate with the creditors of the company the release from all responsibility and guarantees that burden the vendor personally today for the company. The purchaser undertakes to settle personally all liabilities that burden the company within one year from today in the event that the vendor is not released. The purchaser shall indemnify the vendor for any dues that the latter may settle in the future for the company.

The transfer of shares shall be finalized in favour of the purchaser or a person indicated by the purchaser when the vendor is released from all responsibilities or guarantees for the debts of the Company. In the event that the purchaser shall not fulfill this obligation, as better described in the preceding paragraph, within one year from today, Dr Borg Cole shall hand over the share transfer document to the vendor, who shall no longer be bound to transfer the shares in favor of the purchaser. The purchaser shall have no right to compensation from the vendor and the company.

13. It-trasferiment tal-ishma sar qabel ma tħallsu d-djun u għalhekk, biex jagħmel tajjeb fil-każ li jonqos li jħallas id-djun lil terzi kif intrabat li jagħmel, l-attur fit-23 ta' April 2003 aċċetta kambjala maħruġa fuqu mill-konvenut għal tletin elf lira (Lm30,000) – daqs disgħa u sittin elf, tmien mija u wieħed u tmenin euro u għoxrin ċenteżmu (€69,881.20) – pagabbli lill-konvenut stess fil-31 ta' Awissu 2004.

14. Dwar kif inħarġet din il-kambjala xehed l-Avukat Siegfried Borg Cole. Qal illi d-dejn tal-Kumpanija li kien marbut li jagħmel tajjeb għalih il-konvenut u li, fil-ftehim

bejn il-partijiet, intrabat li ħallas l-attur kien għal sitta u għoxrin elf lira (Lm26,000) – daqs sittin elf, ħames mija u tlieta u sittin euro u wieħed u sebgħin centezmu (€60,563.71) – pagabbli lill-familja Bezzina. Kompla jixhed hekk:

Din il-*liability* Edward Pavia kien għadu ma approwċjax mal-familja Bezzina biex jara kif jirranġa magħhom u peress li Austin Camilleri kellu *general hypothec* kontra tiegħu personali allura *I wanted to make sure* li Edward Pavia *does not shy away from his responsibility* u japprowċja lil Bezzina u jissettjah biex Austin Camilleri jiġi liberat minn din l-ipoteka. Allura la *x-share transfer* kien se jsir u effettivament għamilna *share transfer*, għidtilhom l-ewwel ħaġa li nagħmlu huwa niġgenera kambjala jien u l-figura ikkrejajta jien ta' Lm30,000, u nispjega ruġi għaliex Lm30,000: għax il-*liability* kienet Lm26,000, naf li Bezzina kien se jaċċetta inqas però kien hemm element ta' mgħaxxijiet. Allura *in grosso modo* jiġifieri Lm30,000 lanqas kienet figura reali; hija figura fittizja li iġġenerajt jien biex nagħmel *pressure* fuq Edward Pavia halli Edward Pavia jagħmel id-dover tiegħu u jikkancella l-*liability* ta' Bezzina.¹

15. L-Avukat Borg Cole kompla jfisser illi din il-kambjala kellu jzommha hu, u jitlaqha minn idejh meta deherlu hu: Id-diskrezzjoni kienet assolutament tiegħi. Jien ma kelli qatt intenzjoni li nagħtiha lil Austin Camilleri għax lil Austin Camilleri it-Lm30,000 żgur ma kinux dovuti.²

16. Ġara iżda illi l-kambjala kontra r-rieda tal-Avukat Borg Cole giet f'idejn il-konvenut li, bis-saħħa tagħha, kiseb il-ħruġ ta' mandat esekuttiv kontra l-attur bil-proċedura taħt l-art. 253(e) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

17. Dwar kif inkisbet il-kambjala mill-konvenut, xehed Victor Caruana. Dan kien kreditur tal-konvenut, u l-konvenut, biex iserraħlu rasu li kellu mnejn iħallsu, kien qallu li kellu kambjala għal tletin elf lira (Lm30,000) favur tiegħu u li din il-kambjala kienet f'idejn l-avukat, iżda kellu mod kif iġibha:

[Il-konvenut] kien qalli "Għandi żewġ metodi kif inġibhielek: jew insib is- segretarja ma tkunx hemm u

¹ Xiehda tal-Avukat Siegfried Borg Cole fis-seduta tal-4 ta' Frar 2010, fol. 177.

² *Ibid.* fol. 179.

noħodha mill-*file* jew inkella nitlobha lis-segretarja, nagħmel *photocopy* tagħha, mbagħad flok nagħtiha l-original nagħtiha l-kopja”.³

18. Xehdet ukoll is-segretarja tal-Avukat Borg Cole u qalet illi l-konvenut kien bniedem fdat fl-uffiċċju u ġieli ngħata f'idejh il-*file* li fih kienet tinżamm il-kambjala⁴.

19. Xehed ukoll il-konvenut u qal illi l-kambjala ġiet f'idejh dakinhar stess li nħarġet, għax saru kopji biex l-original iżommha l-avukat u tingħata kopja lil kull waħda mill-partijiet, iżda bi żball l-avukat żamm il-kopja u l-konvenut ingħata l-original.

20. Il-kwistjoni issa hi jekk il-kambjala ġietx f'idejn il-konvenut regolarment jew irregolarment u, f'dan l-aħħar każ, jekk il-konvenut setax jinqeda bil-kambjala li ġiet f'idejh irregolarment biex bis-saħħa tagħha jikseb il-ħruġ ta' mandat esekuttiv.

21. Għandu jingħad mill-ewwel illi l-eċċezzjonijiet tal-konvenut hawn miġjuba bin-numri iii. iv u v⁵ – kollha mibnija b'xi mod jew ieħor fuq in-natura awtonoma tal-obbligazzjoni inkorporata fil-kambjala – ma għandhom ebda relevanza għall-kawża tallum u huma miċħuda. L-obbligazzjoni kambjarja tikseb l-awtonomija tagħha meta tiġi ġirata f'idejn terzi; fi kwistjonijiet bejn dawk li kienu parti fir-relazzjoni kuntrattwali li wasslet għall-ħruġ tal-kambjala, l-obbligazzjoni kambjarja ma tinqatax mir-relazzjoni kuntrattwali. Fil-każ tallum il-kambjala għadha fil-faži “kuntrattwali”, mhux dik “kambjarja”, u għalhekk jistgħu jsiru eċċezzjonijiet personali għall-partijiet, kif iġħid l-art. 198 tal-Kodiċi tal-Kummerċ.

22. Lanqas ma hija ta' relevanza l-eċċezzjoni murija bin-numru i, għax il-kambjala ma nħarġitx bis-saħħa tal-ftehim tat-30 ta' Novembru 1999 iżda bis-saħħa ta' ftehim verbali bejn l-Avukat Borg Cole bħala depożitarju u l-partijiet.

23. Ukoll ma hijiex ta' relevanza l-eċċezzjoni murija bin-numru ii għax il-premessa tal-attur li fuqha jibni t-talbiet tiegħu ma hijiex illi hu wettaq l-obbligazzjonijiet kuntrattwali tiegħu u għalhekk il-kambjala ma kellhiex tissarraf, iżda illi l-kambjala ma kellhiex tissarraf għax il-ftehim kien illi kellha tinżamm f'idejn l-Avukat Borg Cole sakemm jidhirlu

³ Xiehda ta' Victor Caruana fis-seduta tal-4 ta' Frar 2010, *fol.* 210 *et seq.*

⁴ Ara x-xiehda ta' Nancy Buttigieg fis-seduta tal-4 ta' Frar 2010, *fol.* 204.

⁵ Para. 9, p. 1, *supra*.

I-istess avukat, u mhux tigi f'idejn il-konvenut biex dan jinqeda biha.

24. Fil-fehma tal-qorti, kien x'kien il-mod kif il-kambjala ġiet f'idejn il-konvenut, jekk hux bi żball ġenwin jew b'qerq, il-fatt jibqa' li kellha tkun f'idejn l-Avukat Borg Cole u mhux f'idejn il-konvenut, li għalhekk ma kienx imissu nqeda biha meta sabha jew ħadha f'idejh. Tassew illi l-konvenut jiċċhad il-ftehim li dwarhu xehed l-Avukat Borg Cole – illi l-kambjala kellha tinżamm f'idejn l-avukat sakemm jidhirlu hu, u li l-avukat qatt ma deherlu li kellu jitlaqha – iżda fiċ-ċirkostanzi l-qorti temmen il-verżjoni mogħtija mill-avukat.

25. Għalhekk kien kontra l-ftehim illi l-konvenut ifittex li jsarraf il-kambjala, u l-proċeduri li għamel biex jikseb titolu esekuttiv ukoll saru bi ksur tal-ftehim u ma għandhomx jitħallew fis-seħħ.

26. Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi, wara li tiċċhad l-eċċezzjonijiet tal-konvenut, tilqa' t-talbiet tal-attur: tgħid illi l-konvenut inqeda bil-kambjala tat-23 t'April 2003 kontra l-ftehim bejn il-partijiet u li għalhekk kiseb titolu esekuttiv bis-saħħa ta' dik il-kambjala bi ksur tal-ftehim; għalhekk tħassar il-mandat ta' qbid numru 412/2005 miksub bis-saħħa tal-kambjala u tordna lill-konvenut sabiex, fi żmien ġimgħa minn meta din iss-sentenza ssir finali, iwaqqaf kull proċedura kontra l-attur li nbdiet bis-saħħa tat-titolu esekuttiv fuq imsemmi.

27. Tikkundanna lill-konvenut iħallas l-ispejjeż ġudizzjarji kollha.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----